

Motion till riksdagen 2021/22:3534

av Magnus Ek (C)

En finländsk modell för försäljning av öl

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att i likhet med Finland tillåta matbutiker att sälja varor med en alkoholhalt upp till 5,5 procent och småbryggerier att sälja sina produkter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Finland ändrade 2018 sina regler för alkoholförsäljning. I likhet med Sverige har man i grunden ett statligt alkoholmonopol, men förändringarna innebär bland annat att man nu tillåter restauranger att sälja drycker för medtagande inom en viss ram, att man tillåter alkoholmonopolet att hålla vinauktioner, att den längsta tillåtna öppettiden för krogar förlängts, att matvarubutiker nu får sälja varor vars alkoholhalt understiger 5,5 % och att bryggerier får sälja sina egna produkter. Det är värt att ur ett svenskt perspektiv inspireras av hur Finland med ett bibehållet monopolsystem ändå rört sig i riktning mot en alkoholpolitik som innebär större frihet för konsumenten, bättre villkor för privata handlare och större möjligheter för småskaliga producenter. Särskilt är det värt att beakta den relativt försiktiga reformen att tillåta försäljningen av något mer alkoholstark öl och hantverksöl under friare former.

Enligt den nya alkohollagen får så kallat hantverksöl säljas direkt av tillverkaren. Med hantverksöl avses alkoholprodukter som framställs av malt och som innehåller högst 12 % alkohol. Bryggerierna får också sälja andra alkoholprodukter vars volymprocent underskrider 5,5. Rätten till direktförsäljning gäller bryggerier som tillverkar högst 500 000 liter öl per år. En liknande lagstiftning hade underlättat för de småskaliga producenter som möter svårigheter när man vill sälja sina produkter, men tvingas ta omvägen om Systembolaget och hantera ett snårigt regelverk.

Möjligheten för matvarubutiker att sälja lättare alkoholhaltiga drycker kan se ut som en ganska lättviktig frihetsreform, men ska inte bara ses i ljuset av frihetsvinsten för den som gärna vill konsumera annan öl än folköl. I Finland har regelförändringen inneburit

att försäljning flyttat från Alko till matvarubutiker. Alltså har också försäljning flyttat från ett statligt monopol till handlare som skapar jobb i hela landet. Den typen av modesta reformer, inriktade på att öka inte bara individens frihet utan också skapa mer sunda marknader, vore ett välkommet steg för Sverige att ta.

Med anledning av detta bör regeringen utreda möjligheten att tillåta matvarubutiker att sälja varor med en alkoholhalt upp till 5,5 %, samt för mindre bryggerier att sälja hantverksöl med en alkoholhalt som inte överstiger 12 %.

Magnus Ek (C)